

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 5C/333/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6615214039
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mikuláš Géczi
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2018:6615214039.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec sudcom JUDr. Mikulášom Géczim v spore žalobcu M. Č., G.. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. T., XXX XX L., zastúpeného JUDr. Erika Mochnacká, advokátka, so sídlom T.G. Masaryka 14/A, 984 01 Lučenec proti žalovanej Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, IČO: 00 166 073, o zaplatenie 19.000,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 12.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,75 % ročne zo sumy 12.000,- eur od 09.02.2013 do zaplatenia, všetko v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd vo zvyšku žalobu žalobcu zamietla.

III. Žalobcovi súd priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 26,32 %. O výške náhrady trov konania súd rozhodne po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 19.000,-eur s príslušenstvom. V podanej žalobe uviedol, že uznesením vyšetrovateľa KÚV PZ v Banskej Bystrici, ČVS: C.-XX/OVK-XXXX zo dňa 13.08.2002 bolo voči nemu začaté trestné stíhanie, ako aj vznesené obvinenie za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca dňa 10.01.2012 sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil. Táto bola uznesením Okresnej prokuratúry v Lučenci, sp. zn. XPv/XXX/XX zo dňa 23.01.2012 zamietnutá ako nedôvodná. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. Tp XX/XX zo dňa 14.08.2002 bol žalobca vzatý do väzby. Väzba začala plynúť 13.08.2002 o 08.25 hod. Aj proti tomuto uzneseniu podal žalobca sťažnosť priamo do zápisnice pri jeho vyhlásení. Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. XKtpo XXX/XX zo dňa 10.09.2002 bola sťažnosť žalobcu ako obvineného zamietnutá. Žalobca podával opakovane žiadosti o prepustenie z väzby, nakoľko mal za to, že nie sú dôvody väzby (25.11.2002, 05.03.2003), aj tieto žiadosti boli zamietnuté. Na základe žiadosti žalobcu o prepustenie z väzby zo dňa 23.07.2003, bolo uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. Tp XX/XX zo dňa 19.08.2003 rozhodnuté tak, že nie je možné zaujať jednoznačné stanovisko, či sa žalobca dopustil skutku kladenému mu za vinu, a teda aj naďalej trvajú dôvody väzby. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca dňa 11.09.2003 v zákonnej lehote sťažnosť, o ktorej rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. XTpo XX/XX zo dňa 18.9.2003 tak, že zrušil uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica a prepustil žalobcu ako obvineného dňa 18.09.2003 z väzby na slobodu. Celkom vo väzbe strávil 401 dní.

2. Krajskou prokuratúrou v Banskej Bystrici bola dňa 10.03.2005 na žalobcu podaná obžaloba pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn.

5T/3/2005 zo dňa 23.09.2010 bol žalobca (ako obžalovaný) oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo preukázané, že tento skutok spáchal obžalovaný. Proti uvedenému rozsudku podal prokurátor Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici odvolanie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. XTo/XX/XXXX odvolanie prokurátora zamietol. Uznesenie Najvyššieho súdu SR bolo žalobcovi doručené 16.04.2012.

3. Návrhom na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím si žalobca dňa 31.07.2012 uplatnil svoj nárok na náhradu škody voči Ministerstvu spravodlivosti SR. Žalobca si v zmysle § 6, § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy vyčíslenej v sume 450.000,- eur. Na základe výzvy bola žiadosť doplnená podaním zo dňa 06.09.2012, pričom žalovaná listom zo dňa 04.02.2013 oznámila žalobcovi výsledok predbežného prejednávania nároku na náhradu škody tak, že posúdila žiadosť žalobcu ako nedôvodnú. S takýmto právnym názorom sa žalobca nestotožnil, mal za to, že splnil podmienky na priznanie náhrady škody.

4. Podľa názoru žalobcu rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici o oslobodení obžalovaného spod obžaloby a uznesenie Najvyššieho súdu SR o zamietnutí odvolania prokurátora nemá odlišný význam ako zrušenie alebo zmena rozhodnutia pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom a bolo by v rozpore so zmyslom právnej úpravy o zodpovednosti štátu, ktorá je obsiahnutá v právnom predpise a to s myšlienkou, aby každá zákonom predpokladaná majetková ujma spôsobená štátom bola nahradená.

5. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici bol žalobca ako obžalovaný spod obžaloby oslobodený, nakoľko nebolo preukázané, že skutok spáchal. Podľa žalobcu oslobodzujúci rozsudok má rovnaký dôsledok ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre jeho nezákonnosť. Za takto spôsobenú škodu teda zodpovedá štát, ktorý sa svojej zodpovednosti nemôže zbaviť.

6. Žalobca si uplatnil náhradu škody v súlade s § 17 ods. 2, 3, 4 zákona č. 514/2003 Z. z., konkrétne za spôsobenú nemajetkovú ujmu zásahom do jeho osobnostných práv a celospoločenském poškodení jeho dobrého mena a povesti. Na základe uvedeného si žalobca z titulu ochrany osobnosti a satisfakcie za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti a ochranu dobrého mena uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 19.000,-eur (v súlade s § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. v nadväznosti na § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. - najviac 50-násobok minimálnej mzdy, ktorá v roku 2015 činila 380,-eur; 50 x 380,-eur = 19.000,-eur). Žalobca mal za to, že bolo jednoznačne preukázané a je podľa neho nepochybné, že skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný (skoro 10 rokov), bol vo väzbe (401 dní), nespáchal a jeho trestné stíhanie hlboko zasiahlo do jeho súkromia, zamestnania, zdravia a do jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti.

7. Mal za to, že nedôvodným vedením trestného stíhania bol prepustený zo zamestnania bez možnosti užívania výhod príslušníka policajného zboru, rozpadlo sa mu manželstvo a následne stresové situácie vyvolané trestným stíhaním a väzbou vyústili aj do onkologického ochorenia. Okrem iného žalobca pred začatím trestného stíhania viedol bezúhonný život, pričom v rodnom meste Lučenec požíval dobrú povesť a dosiahol určité spoločenské postavenie. Pred začatím trestného stíhania pracoval ako príslušník Policajného zboru SR - vo funkcii starší referent psovod OR PZ Lučenec, pričom v služobnom pomere bol od 01.03.1993 až do 16.09.2002. Zo služobného pomeru bol prepustený podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. za obzvlášť hrubé porušenie pracovnej disciplíny. Odvtedy je nezamestnaný.

8. Samotné trestné stíhanie a väzba mali žalobcovi spôsobiť neúmernú psychickú záťaž s následkom, že dňa 08.03.2007 mu bolo diagnostikované onkologické ochorenie mozgu. Následne podstúpil operáciu mozgu a na to nadväzujúcu liečbu. V čase podania žaloby bol žalobca v štádiu liečby, nakoľko ochorenie nebolo ani po uplynutí siedmich rokov na ústupe. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne mu bol priznaný invalidný dôchodok.

9. Žalobca zároveň tvrdil, že v dôsledku trestného stíhania sa mu rozpadlo aj manželstvo. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 5C/79/2009 zo dňa 20.05.2009 bolo manželstvo žalobcu s manželkou Z. Y. rozvedené, maloletá dcéra L. Y. bola zverená na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný platením výživného.

10. Nedôvodné trestné stíhanie pre obzvlášť závažný zločin vraždy spôsobil, že žalobca stratil celkový spoločenský status, ktorý si pred tým vybudoval. Prišiel o všetko čo mal: prácu, rodinu, zdravie. Žalobca žije v malom meste, kde sa všetci poznajú a v očiach ostatných bude vždy vnímaný ako človek stíhaný za vraždu, ktorý bol vo väzení. Žalobca stratil priateľov, nakoľko sa ho všetci stránia, aj keď bol oslobodený spod obžaloby. Nemajetková ujma v sume 19.000,-eur, ktorú žalobca požaduje, je preto podľa žalobcu v porovnaní s tým, čo prežil, zanedbateľná.

11. Žalobca doručil Ministerstvu spravodlivosti SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody dňa 08.08.2012. Žalovaná prerokovala žiadosť 04.02.2013, teda v 6-mesačnej lehote podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody bolo žalobcovi oznámené 08.02.2013. V zmysle § 16 ods. 4 tretej vety zákona č. 514/2003 Z. z. si žalobca uplatnil voči žalovanej aj zaplatenie úrokov z omeškania zo sumy 19.000,-eur od 09.02.2013 až do zaplatenia. Pričom výška úrokov z omeškania je určená § 3 ods. 1 nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z.

12. Slovenská republika, zast. Ministerstvom spravodlivosti SR (ďalej len „žalovaná“) vo vyjadrení zo dňa 09.06.2017 uviedla, že žalobca si voči žalovanej v zmysle zák. č. 514/2003 Z. z. uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 19.000,- eur s prísl. Zo žaloby (bod III. žaloby) jednoznačne vyplýva, že žalobca si uplatňuje právo na náhradu škody podľa § 6 ods. 1, § 17 zák. č. 514/2003 Z. z., nakoľko má za to, že bolo jednoznačne preukázané, že skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný (skoro 10 rokov) a bol vo väzbe (401 dní) nespáchal, a že trestné stíhanie hlboko zasiahlo do jeho súkromia, zamestnania, zdravia a do jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Ďalej žalobca uviedol, že samotné trestné stíhanie a väzba mu spôsobili neúmernú psychickú záťaž.

13. Zo žaloby, ako aj predložených dokladov vyplýva, že uznesenie ČVS: C.-XX/OVVK-XXXX, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie bolo vydané dňa 13.08.2002 a uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. Tp XX/XX, ktorým bol žalobca vzatý do väzby bolo vydané dňa 14.08.2002.

14. Z ustanovenia § 27 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť dňa 01.07.2004, vyplýva, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi. Vzhľadom na uvedené a skutočnosť, že namietané uznesenia boli vydané ešte za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zák. č. 58/1969 Zb.“), je zrejmé, že prípadný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné posudzovať podľa zák. č. 58/1969 Zb., a teda závery žalobcu o aplikácii ustanovení zák. č. 514/2003 Z. z. považuje žalovaná za nesprávne.

15. Žalobca za jedno z rozhodnutí, ktorým mu mala byť spôsobená škoda považuje uznesenie o vznesení obvinenia, ČVS: C.-XX/OVVK-XXXX zo dňa 13.08.2002. Podľa § 22 ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb. najneskôr sa toto právo premlčí za desať rokov odo dňa, keď poškodenému bolo doručené (oznámené) nezákonné rozhodnutie, ktorým bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví. Zák. č. 58/1969 Zb. zakotvuje pre uplatnenie nároku na náhradu škody kombinovanú subjektívnu (trojročnú lehotu), ktorá plynie odo dňa doručenia, resp. oznámenia rozhodnutia, ktorým bolo zrušené právoplatné rozhodnutie, ktorým mala byť spôsobená škoda a objektívnu (desať ročnú) lehotu, ktorá plynie odo dňa, kedy bolo poškodenému doručené, resp. oznámené rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda. Uvedené premlčacie lehoty plynú nezávisle od seba, a k premlčaniu nároku na náhradu škody dochádza akonáhle jedna z nich márne uplynie, pričom nárok na náhradu škody je potrebné uplatniť v čase, kedy ešte plynú obe lehoty. Znenia § 22 ods. 1 a ods. 2 zák. č. 58/1969 Zb. sú jasné a zrozumiteľné, a nie je potrebné ich vykladať inak ako gramaticky a doslovne, teda nemožno použiť napr. rozširujúci výklad. Pri vymedzení objektívnej premlčacej doby výrazom „najneskôr sa právo premlčí“ je potrebné dospieť k záveru, že objektívna premlčacia doba je poslednou časovou hranicou pre uplatnenie práva, ktorú nemožno prekročiť. Iný výklad by mal za následok neodôvodnené predĺženie objektívnej premlčacej doby, čo je v rozpore so samotným znením zákona. Začiatok premlčacej doby je vymedzený objektívne, nezávisle na poškodenom. Pre začiatok plynutia tejto lehoty nie je významné, kedy sa poškodený o nezákonnosti rozhodnutia dozvedel, prípadne či bol v situácii, ktorá mu uplatnenie práva znemožňovala, rozhodujúca z tohto hľadiska je iba skutočnosť - kedy nezávisle na úrovni vedomia

(znalosti) oprávneného účastníka zodpovednostného vzťahu - došlo k vydaniu rozhodnutia, ktoré bolo príčinou vzniku škody (bližšie rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 30Cdo XXXX/XXXX zo dňa 11.05.2010). S poukazom na citované ustanovenie a skutkový stav začala v predmetnej veci premlčacia lehota plynúť doručením rozhodnutia o vznesení obvinenia ČVS: C.-XX/OVVK-XXXX zo dňa 13.08.2002. Desaťročná premlčacia lehota v danom prípade uplynula dňa 13.08.2012. Žalobca si však nárok na náhradu nemajetkovej ujmy súdnou cestou uplatnil až dňa 23.09.2015. Zároveň dala žalovaná súdu do pozornosti, že trestné stíhanie žalobcu bolo skončené vydaním uznesenia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3To 10/2011 dňa 25.01.2012, ktorým súd odvolanie prokurátora zamietol. Predmetné uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 16.04.2012. Z uvedeného vyplýva, že žalobca mal k dispozícii ešte 4 mesiace (do uplynutia 10 ročnej objektívnej premlčacej lehoty) na to, aby si svoj nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy uplatnil na príslušnom súde riadne a včas. V tejto súvislosti dáva žalovaná do pozornosti, že žalobca mal v prvom rade postupovať v zmysle zásady vigilantibus iura (každý nech si stráži svoje právo). Vzhľadom na to, že 10- ročná premlčacia lehota je objektívneho charakteru a od vydania namietaného nezákonného rozhodnutia uplynulo viac ako 10 rokov, žalovaná vznesla námietku premlčania.

16. V súvislosti s rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. Tp XX/XXXX zo dňa 14.08.2002, ktorým bol žalobca vzatý do väzby, žalovaná poukázala na znenie § 23 zák. č. 58/1969 Zb., podľa ktorého právo na náhradu škody podľa prvej časti druhej hlavy sa premlčí za rok odo dňa, keď nadobudlo právoplatnosť oslobodzujúce rozhodnutie alebo rozhodnutie odsudzujúce na miernejší trest alebo rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie zastavené. Krajský súd v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 5T X/XXXX vydal dňa 23.09.2010 rozsudok, ktorým oslobodil žalobcu spod obžaloby, pretože nebolo preukázané, že tento skutok spáchal obžalovaný. Proti uvedenému rozsudku pod odvolanie prokurátor, ktoré však bolo uznesením Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3To XX/XXXX zo dňa 25.01.2012 zamietnuté ako nedôvodné. Predmetné uznesenie najvyššieho súdu bolo žalobcovi doručené dňa 16.04.2012. S poukazom na citované ustanovenie a skutkový stav premlčacia lehota uplynula dňa 16.04.2013 (rok odo dňa, keď oslobodzujúce rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť). Keďže žalobca uplatnil svoj nárok na náhradu škody prvýkrát spôsobom podania žaloby na Okresnom súde Lučenec až dňa 23.09.2015, je podľa názoru žalovanej zrejmé, že žalobca uplatňuje premlčaný nárok.

17. Žalovaná ďalej konštatovala, že žalobca si uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 19.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,75% ročne od 09.02.2013 do zaplatenia. Žalobca jednotne vyčíslený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 19.000,- eur odvodil od nezákonných rozhodnutí - uznesenia o vznesení obvinenia (trestného stíhania) a rozhodnutia o vzatí do väzby. Uvedené podľa názoru žalovanej vyplýva z nasledujúcich formulácií žalobcu: „navrhovateľ má zato, že bolo jednoznačne preukázané a je nepochybné, že skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný (skoro 10 rokov), bol vo väzbe (401 dní), nespáchal a jeho trestné stíhanie hlboko zasiahlo do jeho súkromia, zamestnania, zdravia a do jeho občianskej cti a ľudskej dôstojnosti“; „...následné stresové situácie vyvolané trestným stíhaním a väzbou vyústili aj do onkologického ochorenia.“; „Samotné trestné stíhanie a väzba spôsobila navrhovateľovi neúmernú psychickú záťaž...“. Jednotlivé tituly odškodnenia je však potrebné podľa žalovanej z hľadiska zákonných predpokladov posudzovať výlučne každý samostatne, pričom v takýchto prípadoch má žalobca jasne špecifikovať výšku nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti, s tým - ktorým označeným titulom (uznesením o vznesení obvinenia, resp. rozhodnutím o vzatí do väzby). Je nevyhnutné, aby si súd v konaní o náhradu škody ujasnil predmet konania, resp. výšku požadovanej nemajetkovej ujmy samostatne vo vzťahu ku každému jednému označenému titulu. Je teda potrebné označiť jasný a zrejмый titul, ktorý je v priamej a jedinej príčinnej súvislosti s určitou časťou uplatnenej nemajetkovej ujmy. V nadväznosti na uvedené nie je možné relevantne určiť, akú konkrétnu výšku nemajetkovej ujmy si žalobca uplatňuje v súvislosti s trestným stíhaním, a akú konkrétnu výšku nemajetkovej ujmy odvodzuje od výkonu väzby. Žalobca požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy odvodňuje tým, že trestné stíhanie pre trestný čin vraždy a následne vzatie do väzby bolo dôvodom jeho prepustenia zo služobného pomeru za zvlášť hrubé porušenie pracovnej disciplíny. V tejto súvislosti žalovaná zastala názor, že v danom prípade nedošlo k naplneniu podmienky priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním, ale prípadná škoda priamo súvisela s personálnym rozkazom, ktorým bol žalobca prepustený zo služobného pomeru. S uvedenou argumentáciou žalovanej sa stotožnil aj Ústavný súd SR, ktorý v skutkovo obdobnej veci v náleze, sp. zn. IV. ÚS 296/2014 zo dňa 06.05.2015 vyslovil, že záver obsiahnutý v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu o existencii príčinnej súvislosti medzi škodou v súvislosti s prepustením zo služobného pomeru a vzneseným obvinením je nielen v rozpore s ustálenou judikatúrou najvyššieho

súdu, ale zároveň ho možno považovať za arbitrárny a z ústavného hľadiska za neakceptovateľný a neudržateľný. Výsledkom personálneho konania vedeného proti žalobcovi je právoplatné rozhodnutie (personálny rozkaz) o prepustení žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru, z ktorého vyplýva, že konaním, ktoré sa mu kládlo za vinu, žalobca porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Dôvodnosť prepustenia žalobcu zo služobného pomeru nebola nikdy podrobená súdnemu prieskumu v na to určenom konaní (správne súdnictvo) a rozhodnutie o jeho prepustení zo služobného pomeru (personálny rozkaz) nebolo nikdy zrušené. Fakt, že predmetný skutok nie je trestným činom, ešte bez ďalšieho podľa názoru ústavného súdu nemôže viesť k záveru (aj s poukazom na citovanú judikatúru najvyššieho súdu), že predmetný skutok nemôže byť kvalifikovaný ako disciplinárne previnenie spočívajúce v porušení služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pričom ide o konanie, za ktoré možno príslušníka Policajného zboru prepustiť zo služobného pomeru.“ V nadväznosti na uvedené žalovaná namieta existenciu priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti a považuje tvrdenie žalobcu, že dôvodom prepustenia zo služobného pomeru bolo vedenie trestného stíhania a výkon väzby, za nepreukázané.

18. Žalobca ďalej poukázal na to, že v dôsledku vedenia trestného stíhania sa mu rozpadlo manželstvo. Z predloženého rozsudku Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 5C XX/XXXX zo dňa 20.05.2009 vyplýva, že manželstvo žalobcu s Z. Y. bolo uzavreté dňa XX.XX.XXXX, teda v čase vedenia trestného stíhania žalobcu a po jeho prepustení z väzby, v dôsledku čoho žalovaná opätovne namieta existenciu priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti medzi žalobcovým tvrdením, že z dôvodu trestného stíhania došlo k rozvodu manželstva. Zároveň z rozsudku nevyplýva nijaká skutočnosť, ktorá by preukazovala vyššie uvedené tvrdenie žalobcu. Za účelové považuje žalovaná aj vyjadrenia žalobcu o tom, že maloletá dcéra bola zverená na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky a bol zaviazaný k plateniu výživného, nakoľko z rozsudku o rozvode jednoznačne vyplýva, že žalobca s bývalou manželkou uzatvoril dohodu rodičov o úprave práv a povinnosti k maloletému dieťaťu, ktorá bola schválená súdom. V nadväznosti na uvedené žalovaná považuje aj tieto tvrdenia žalobcu ohľadom vzniku nemajetkovej ujmy a závažnosti je dôsledkov za nepreukázané.

19. Žalobca ďalej uviedol, že „samotné trestné stíhanie a väzba spôsobila navrhovateľovi neúmernú psychickú záťaž, ktorá mala za následok, že dňom 08.03.2007 mu bolo diagnostikované onkologické ochorenie mozgu.“ V tejto súvislosti žalovaná poukázala na tú skutočnosť, že škoda na zdraví je osobitným nárokom, pre ktorého úspešné uplatnenie sa vyžaduje postup podľa § 444 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“) v spojení s § 25 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., t. j. odškodňuje sa bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Žalovaná má za to, že prípadné poškodenie zdravia nie je možné zohľadniť pri posudzovaní nemajetkovej ujmy a možnosti priznania jej náhrady v peniazoch. V nadväznosti na uvedené žalovaná poznamenala, že žalobca nepreukázal existenciu ani výšku uplatňovanej nemajetkovej ujmy, pričom vyčíslenie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom vo výške 19.000,- eur sa javí (aj s prihliadnutím na neexistenciu príčinnej súvislosti medzi žalobcom tvrdými následkami v súkromnom a pracovnom živote a trestným stíhaním a väzbou) ako absolútne neprimerané a premrštené.

20. Žalobca si okrem náhrady nemajetkovej ujmy uplatnil i právo na úroky z omeškania vo výške 5,75% ročne zo sumy 19.000,- eur, a to od 09.02.2013 do zaplatenia. Podľa § 517 ods. 2 OZ, časť vety pred bodkočiarkou, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, veriteľ má právo požadovať od dlžníka popri samotnom plnení aj úroky z omeškania, ak dlžník nie je povinný platiť poplatok z omeškania. Veriteľ tak má právo požadovať úroky z omeškania za obdobie omeškania dlžníka (ak dlh riadne a včas nesplní). K omeškaniu dochádza uplynutím doby, kedy sa malo plniť. Podľa § 563 OZ ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právny predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiada.

21. V konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch skutočnosť, či žalobcovi ako poškodenému bude vôbec priznaná náhrada v peniazoch a v akej výške, závisí od rozhodnutia (posúdenia súdu), pričom rozsudok o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy má konštitutívny charakter. Omeškanie žalovanej tak v tomto prípade nemohlo vzniknúť predtým, než vznikla samotná povinnosť poskytnúť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Omeškanie tak vzniká až po uplynutí lehoty na plnenie vyplývajúcej z rozhodnutia vo veci samej (v zmysle § 563 OZ čas plnenia je v takom prípade určený v rozhodnutí). V tejto súvislosti žalovaná poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR,

sp. zn. 6Cdo XXX/XXXX zo dňa 14.03.2013, v ktorom súd potvrdil svoje predchádzajúce rozhodnutie a uviedol, že „Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 24.6.1998, sp. zn.: XCo/XX/XX, ktorý bol uverejnený v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR, zošit 3, pod por. Č. 45/2000, už judikoval, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania.“ Žalovaná zároveň poukázala na to, že ide o obdobný nárok ako náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch priznaná z dôvodu zásahu do osobnostných práv podľa § 13 ods. 2 OZ. Možnosť priznania úroku z omeškania pri peňažnom zadosťučinení neprichádza do úvahy, lebo právo na tento druh zadosťučinenia nie je majetkovou pohľadávkou zo záväzkového právneho vzťahu (§ 121 ods. 3 OZ).

22. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a prednesenú argumentáciu žalovaná považuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za premlčaný, žalobu za nedôvodnú a žiada, aby súd žalobu v celom rozsahu zamietol a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania.

23. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 29.06.2017 sa s tvrdením žalovanej, že na uplatnenie náhrady je potrebné aplikovať právnu úpravu zákona č. 58/1969 Zb. a nie zákon 514/2003 Z. z., nestotožnil. V prípade uplatnenej náhrady škody spôsobenej žalobcovi, bola škoda spôsobená viacerými rozhodnutiami. Na spôsobenú škodu rozhodnutiami: uznesenie vyšetrovateľa KÚB PZ Banská Bystrica zo dňa 13.08.2002 o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, uznesenie OS Banská Bystrica zo dňa 14.08.2002 o vzatí žalobcu do väzby, uznesenie OS Banská Bystrica zo dňa 19.08.2003, že naďalej trvajú dôvody väzby by sa mal vzťahovať zákon č. 58/1969 Zb. Na nezákonné rozhodnutia: obžaloba KP Banská Bystrica zo dňa 10.03.2005, odvolanie KP Banská Bystrica, ktorými bola žalobcovi tiež spôsobená škoda, sa má aplikovať právna úprava zákona č. 514/2003 Z. z. žalobca zároveň poukázal na tú skutočnosť, že žalovaná listom zo dňa 04.02.2013 - Oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody tiež prerokoval nárok v zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. a § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Vzhľadom k uvedenému žalobca dal do pozornosti, že aj žalovaná na prerokovanie nároku vychádzala z oboch právnych úprav.

24. Žalobca sa nestotožnil ani s právnym názorom žalovanej o uplynutí premlčacej doby uplatneného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Premlčacia doba na uplatnenie práva na náhradu škody je rovnako upravená v zákone č. 58/1969 Zb. ako aj v zákone č. 514/2003 Z. z. Subjektívna premlčacia doba je trojročná a začína plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. V tomto prípade sa dozvedel, že nezákonné rozhodnutia sú nezákonné potom, ako mu bolo doručené Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2012, a to dňa 16.04.2012. Od 17.04.2012 začala žalobcovi plynúť 3-ročná premlčacia doba na uplatnenie nároku, ktoré sa predĺžila o dobu predbežného prerokovania nároku na náhradu škody u žalovanej. Objektívna premlčacia doba na náhradu škody sa premlčuje za 10 rokov odo dňa, keď bolo poškodenému oznámené rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda. Opäť začiatok plynutia 10-ročnej doby je viazaný na Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2012, doručené žalobcovi 16.04.2012, pretože tým, že Najvyšší súd SR zamietol odvolanie prokurátora, sa žalobca dozvedel, že vyššie uvedené rozhodnutia sú nezákonné. Uvedené lehoty počas predbežného prerokovania nároku neplynuli. Premlčacia doba v danom prípade začala plynúť až splnením dvoch základných predpokladov subjektívnej vedomosti poškodeného o škode (uznesenie Krajského súdu Trenčín z 22.11.2005, sp. zn. XXCo/XXX/XX). Vzhľadom na vyššie uvedené mal žalobca za to, že 3-ročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť dňom, kedy sa žalobca dozvedel o vzniku škody - 17.04.2012 (počas predbežného prerokovania nároku spočívala, najviac 6 mesiacov). Dňom doručenia Uznesenia Najvyššieho súdu SR o zamietnutí odvolania prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby, sa žalobca dozvedel, že trestné stíhanie bolo voči nemu vedené na základe nezákonných rozhodnutí OČTK a prokurátora. Subjektívna 3-ročná premlčacia doba uplynula 17.10.2015 (po započítaní 6 mesiacov, kedy premlčacia doba neplynula). Desaťročná objektívna premlčacia doba začala plynúť 17.04.2012, pretože vtedy bolo žalobcovi doručené (oznámené) Uznesenie Najvyššieho súdu SR o zamietnutí odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorým bol žalobca oslobodený spod obžaloby. Teda v tento deň (17.10.2012) bolo žalobcovi oznámené, že rozhodnutiami OČTK a prokuratúry mu bola spôsobená škoda. Dovtedy boli všetky rozhodnutia zákonné a až rozhodnutím najvyššieho súdu sa stali nezákonnými. 10-ročná premlčacia doba uplynie 17.10.2022.

25. Žalobca zároveň zdôraznil, že nie jeho vinou bola trestná vec žalobcu prejednávaná 10 rokov, a preto by bolo v rozpore s dobrými mravmi, ak by súd akceptoval názor žalovanej o uplynutí 3-ročnej subjektívnej a 10-ročnej objektívnej premlčacej doby a poukázal pri tom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 36/2010 a III. ÚS 341/2007, ktoré sa zaoberali viazanosťou súdu textom právneho predpisu pri výklade zákona. Okolnosti prípadu je potrebné posudzovať vždy v nadväznosti na požiadavku riadneho a spravodlivého procesu v zmysle § 46 a nasl. Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd môže, ba dokonca sa musí od doslovného znenia právneho predpisu odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (§152 ods. 4 Ústavy SR). V takýchto prípadoch sa musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III.ÚS 341/04 zo dňa 01.07.2008).

26. Trestné konanie vedené proti žalobcovi trvalo 10 rokov. Preto podľa žalobcu by nebolo technicky možné, aby žalobca od 17.02.2012 do 13.08.2012 (vtedy podľa názoru žalovanej uplynula premlčacia doba) podal návrh na predbežné prejednanie nároku na Ministerstvo spravodlivosti SR a následne stihol podať návrh na súd, nakoľko by musel žalobu na súd podať ešte skôr, ako by sa jeho nárok predbežne prejednal na ministerstve. Zákonná úprava vyžaduje, že až po tom, ako príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, sa môže poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jej neuspokojenej časti na súde. Preto mal žalobca za to, že v prípade prijatia argumentácie žalovanej, by žalobca ako poškodený nemal k dispozícii zákonnú ochranu, ktorú mu právny poriadok SR poskytuje. Podľa žalobcu je rozhodujúcim kritériom pre ustálenie objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím len výsledok trestného konania a nie spôsob, akým OČTK pôvodne vyhodnotili podozrenie zo spáchania trestného činu, ani či sa ich podozrenie v konečnom dôsledku potvrdilo (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. XXCo/XXX/XXXX-XXX zo dňa 17.09.2014).

27. Žalobca k uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy v sume 19.000,-eur uviedol, že si v konaní neuplatňuje reálnu stratu na zárobku, ušlú mzdu, ale žiada odškodnenie za stratu cti, dôstojnosti, profesionálnej kariéry a súkromného života a vlastného zdravia. Uvedené zásahy do osobnostných práv žalobcu boli spôsobené nezákonným trestným stíhaním za zločin vraždy. Vznik objektívnej zodpovednosti štátu za vznik nemajetkovej ujmy predpokladá existenciu príčinnej súvislosti medzi vydaným nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujmy predstavuje zásah do inej ako majetkovej sféry poškodeného a môže tak predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne nestanovuje žiadne kritériá, a tým ponecháva voľnú úvahu súdu, aby s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil skutočnosti významné pre určenie výšky náhrady. Aby však úvaha súdu o výške nemajetkovej ujmy neboli ponechané na ľubovôľu súdu, musia byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby (rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. XCo/XXX/XXXX). Žalobca mal za to, že tieto skutočnosti v žalobe dostatočne podložil listinnými dôkazmi.

28. Žalovaná vo vyjadrení zo dňa 25.04.2018 zotrvala na argumentoch uvedených vo vyjadrení k žalobe.

29. Podľa § 27 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi.

30. Podľa § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred

štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len "štátny orgán"). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

31. Podľa § 3 zákona č. 58/1969 Zb., ak nejde o prípady hodné osobitného zreteľa, možno nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím priznať len vtedy, ak účastník využil možnosť podať proti nezákonnému rozhodnutiu odvolanie, rozklad, námietky, odpor alebo sťažnosť.

32. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný.

33. Podľa § 5 ods. 1 a 2 zákona č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

34. Podľa § 5 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody nemá ten,
a) kto si väzbu zavinil sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu pre obavy, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia,
b) kto bol spod obžaloby oslobodený alebo proti komu bolo trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný alebo že mu bola udelená milosť alebo že trestný čin bol amnestovaný.

35. Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom stupni.

36. Podľa § 10 zákona č. 58/1969 Zb., ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

37. Podľa článku 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

38. Z pripojeného spisového materiálu sp. zn.5T/3/2005 súd zistil, že uznesením vyšetrovateľa KÚV PZ v Banskej Bystrici, ČVS: C.-XX/OVVK-XXXX zo dňa 13.08.2002 bolo voči žalobcovi (M. Y., nar. XX.XX.XXXX) vznesené obvinenie za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 TZ (zákon č. 140/1961 Zb.) - č.l. 3 vs. Proti tomuto uzneseniu podal obvinený (žalobca) dňa 13.08.2002 sťažnosť, ktorá bola uznesením Okresnej prokuratúry v Lučenci č. k. Kv 32/02 zo dňa 14.08.2002 zamietnutá - č.l. 6 vs.

39. Dňa 13.08.2002 o 08.25 hod. bol vydaný príkaz na umiestnenie osoby do cely ČVS: C.-XX/OVVK-XXXX - č.l. 15 vs. a následne dňa 13.08.2002 o 11.30 hod. bola žalobcovi obmedzená osobná sloboda - č.l. 8 vs. Dňa 14.08.2002 - č. k. Kv XX/XX - Krajská prokuratúra predložila Okresnému súdu Banská Bystrica návrh na vzatie M. Y. do väzby - č.l. 20 vs. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. Tp XX/XX zo dňa 14.08.2002 vzal obvineného (žalobcu) do väzby. Väzba začala plynúť dňa 13.08.2002 o 8,25 hod. č.l. 24 vs.; Obvinený podal proti uzneseniu o vzatí do väzby sťažnosť, ktorá bola uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 5Ktpo/207/02 zo dňa 10.09.2002 zamietnutá. Obvinený podával opakovane žiadosti o prepustenie z väzby, všetky boli ako nedôvodné zamietnuté.

40. Uznesením Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. Tp/XX/XX zo dňa 06.02.2002 bola predĺžená lehoty trvania väzby u obvineného do 13.06.2002 - č.l. 53 vs.; žiadosť obvineného o prepustenie z väzby bola dňa 05.03.2003 opätovne zamietnutá

41. Dňa 26.05.2003 Krajská prokuratúra podala podnet o predĺženie lehoty trvania väzby do 13.10.2003. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. Tp XX/XX zo dňa 30.05.2003 bola lehota trvania väzby predĺžená do 13.10.2003 - č.l. 82 vs.; žiadosť obvineného o prepustenie bola opätovne zamietnutá - č.l. 91 vs.

42. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. XTpo XX/XX zo dňa 18.09.2003 rozhodol o prepustení obvineného (žalobcu) z väzby na slobodu č.l. 102 vs;

43. Dňa 28.01.2005 bol predložený návrh na podanie obžaloby ČVS: C.-XX/OVVK-XXXX č.l. 2551 vs a dňa 10.03.2005 Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici č. k. Kv XX/XX-XXX podala proti žalobcovi (obvinenému) obžalobu pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona č. I. 2553

44. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. XT/X/XXXX-XXXX zo dňa 23.09.2010 bol obžalovaný (žalobca) oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný (rozsudok doručený žalobcovi dňa 09.06.2011 - č.l. 2715 spisu); Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici podala proti rozsudku dňa 22.06.2011 odvolanie. Najvyššieho súdu SR uznesením č. k. XTo/XX/XXXX-XXXX zo dňa 25.01.2012 odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku zamietol, predmetné uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 25.04.2012 (č.l. 2730 spisu); toho istého dňa uznesenie nadobudlo aj právoplatnosť.

45. Podľa § 27 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi, t. j. zákonom č. 58/1969 Zb.

46. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len zákon č. 58/1969 Zb.), štát zodpovedá za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, ktoré v občianskom súdnom konaní a v konaní pred štátnym notárstvom, v správnom konaní, ako aj v konaní pred miestnym ľudovým súdom, a ďalej v trestnom konaní, pokiaľ nejde o rozhodnutie o väzbe alebo treste, vydal štátny orgán alebo orgán štátnej organizácie (ďalej len "štátny orgán"). Štát zodpovedá taktiež za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím orgánu spoločenskej organizácie vydaným pri plnení úloh štátneho orgánu, ktoré na túto organizáciu prešli.

47. Podľa § 2 zákona č. 58/1969 Zb., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí sú účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

48. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a žalovanej, prečítaním žaloby zo dňa 23.09.2015, uznesenia KÚV zo dňa 13.08.2002, uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. Tp XX/XX zo dňa 14.08.2002, uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 5 C. XXX/XX zo dňa 10.09.2005, uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 5Tpo XX/XX zo dňa 18.09.2003, obžaloby zo dňa 10.03.2005, rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 23.09.2010, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 To XX/XXXX zo dňa 25.01.2012, rozsudku Okresného súdu Lučenec č.k. XC/XX/XXXX-XX zo dňa 20.05.2009, potvrdenia sociálnej poisťovne zo dňa 12.10.2015, čiastočného výpisu z LV č. XXXX, odvolania žalobcu zo dňa 08.12.2015, uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/59/2016-78 zo dňa 27.03.2017, uznesenia Okresného súdu Lučenec č.k. 5C/333/2015-90 zo dňa 01.06.2017, vyjadrenia žalovanej zo dňa 12.06.2017, uznesenia č.k. 5C/333/2015-106 zo dňa 19.06.2017, vyjadrenia žalobcu zo dňa 29.06.2017, uznesenie č.k. 5C/333/2015-110 zo dňa 18.04.2018, doplňujúceho vyjadrenia žalovanej zo dňa 26.04.2018, oboznámením sa obsah pripojeného spisu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 5T/3/2005, doplňujúceho vyjadrenia žalobcu zo dňa 10.09.2018 a pripojeného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 5C/79/2009.

49. V konaní sp. zn. 5C/333/2015 sa žalobca domáha náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla v dôsledku nezákonných rozhodnutí, a to uznesenia vyšetrovateľa KÚV PZ v Banskej Bystrici, ČVS: C.-XX/OVVK-XXXX zo dňa 13.08.2002, ktorým bolo voči žalobcovi (M. Y., nar. XX.XX.XXXX) vznesené

obvinenie za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 TZ (zákon č. 140/1961 Zb.); uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. Tp XX/XX zo dňa 14.08.2002 o vzatí obvineného (žalobcu) do väzby. Bol vydaný príkaz na umiestnenie osoby do cely č. ČVS: C.-XX/OVVK-XXXX, väzba začala plynúť dňa 13.08.2002 o 8,25 hod, dňa 13.08.2002 o 08.25 hod.; Lehota trvania väzby bola dvakrát predĺžená, žiadosti obvineného o prepustenie z väzby boli opakovane zamietnuté. Obvinený bol prepustený z väzby až na základe uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. XTpo XX/XX zo dňa 18.09.2003 (väzba žalobcu trvala celkovo 401 dní). V dôsledku uvedených rozhodnutí došlo podľa tvrdenia žalobcu k zásahu do jeho osobnostných práv, poškodeniu jeho mena a dobrej povesti v spoločnosti (strata zamestnania, rozvod manželstva, vylúčenie zo spoločnosti v dôsledku trestného konania trvajúceho celkovo 10 rokov). Žalobca bol nakoniec spod obžaloby rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. XT/X/XXXX-XXXX zo dňa 23.09.2010 oslobodený, nakoľko nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný (rozsudok doručený žalobcovi dňa 09.06.2011 - č.l. 2715 spisu); prokurátor podal proti rozsudku odvolanie, ktoré Najvyšší súd SR uznesením č. k. XTo/XX/XXXX-XXXX zo dňa 25.01.2012 zamietol. Uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 25.04.2012.

50. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. XXCo/XXXX/XXXX zo dňa 29.10.2015, ktorý sa zaoberal vznikom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v rámci zodpovednosti štátu za nezákonné rozhodnutie s poukazom na tú skutočnosť, že zákon č. 58/1969 Zb. neupravuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, len nárok na náhradu škody. Keďže predmetný zákon nedefinuje pojem škoda, je potrebné vychádzať zo subsidiárneho použitia pojmu škoda v Občianskom zákonníku, a to na základe ustanovenia o subsidiarite Občianskeho zákonníka, ktorým je § 20 zák. č. 58/1969 Zb. Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda - to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Z uvedeného je preto nevyhnutné vyvodiť, že zákon č. 58/1969 Zb. nepozná náhradu nemajetkovej ujmy. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle tohto zákona vyplýva len v prípade nemajetkovej ujmy spôsobenej väzbou na základe rozhodnutia o vzatí do väzby, ak bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, a to výlučne z čl. 5 ods.5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Je preto zrejmé, že aplikácia čl. 5 ods. 5 Dohovoru v spojení so zákonom č. 58/1969 Zb. je použiteľná, ak u žalobcu došlo k obmedzeniu jeho osobnej slobody, čo v našom prípade je splnené (viď. uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. Tp XX/XX zo dňa 14.08.2002 o vzatí obvineného (žalobcu) do väzby (väzba začala plynúť dňa 13.08.2002 o 8,25 hod.).

51. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. XCdo/XXX/XXXX zo dňa 31. 05. 2007 (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. I3/2009) umožnil priamo na základe medzinárodnej normy, a to čl. 5 ods.5 Dohovoru poskytnúť „odškodnenie“, ktorý pojem v sebe zahŕňa náhradu nemajetkovej ujmy, ale len v spojení s čl. 5 ods. 5 Dohovoru, ktorý upravuje právo na slobodu a bezpečnosť, a podľa ktorého má nárok na „odškodnenie“ každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku. Najvyšší súd SR vo vyššie uvedenom rozhodnutí totiž pojmy „odškodnenie“, ktorý zahŕňa pojem náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle čl. 5 ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd a „náhrada škody“ nerozlišuje úplne dôsledne. Najvyšší súd SR v úvodnej časti právneho odôvodnenia tvrdí, že zákon č.58/1969 Zb. neumožňuje náhradu nemajetkovej ujmy, ale z dôvodu širšieho rozsahu obsahu pojmu škoda umožneného Dohovorom v čl. 5 ods. 5 tým, že pod pojem „odškodnenie“ patrí aj odškodnenie nemateriálnej ujmy. V dôsledku prednosti čl. 5 ods. 5 Dohovoru pred zákonom, keďže zaručuje väčší rozsah práv na odškodnenie nezákonnej väzby, vrátane dodatočnej nezákonnej väzby (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. 02. 2012), ako zaručuje § 5 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., je potrebné vymedzenie náhrady nemajetkovej ujmy osvetliť chápaním „náhrady škody“ vyplývajúceho z čl.5 ods.5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý sa aplikuje prednostne pred zákonom. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. XCdo/XXX/XXXX súdnym výkladom poskytol článku 5 ods. 5 Dohovoru prednosť pred zákonom č. 58/1969 Zb., ktorý zaručuje iba náhradu škody a umožnil tak priamo na základe medzinárodnej normy nahrádzať nemajetkovú ujmu. Uvedený výklad sa však výslovne vzťahuje len k takému zásahu do práv poškodeného, ktorým došlo k obmedzeniu jeho osobnej slobody. Uvedené úzke vymedzenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru je z vyššie uvedeného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR nespochybniteľné. Preto je možné konštatovať, že pokiaľ ide o otázku existencie nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zák. č. 58/1969 Zb., takýto nárok žalobcovi vznikol. Na okolnosti prejednávanej veci preto možno vzťahovať závery rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/177/2005, v zmysle ktorého nárok na náhradu škody za nezákonné pozbavenie osobnej slobody zaručuje nielen vnútroštátna úprava, teda zák. č. 58/1969 Zb., ale aj čl. 5 ods. 5 Dohovoru. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žalobcovi svedčí nárok vyplývajúci z § 5 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb. v spojení s čl. 5 ods. 5 Dohovoru.

52. Jedným z predpokladov zodpovednosti štátu za škodu (aj nemajetkovú ujmu v zmysle čl. 5 ods. 5 Dohovoru, ktorý má prednosť pre zákonom č. 58/1969 Zb. v prípade pozbavenia osobnej slobody) spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zistená nezákonnosť rozhodnutia, ktorá viedla k vzniku škody (príp. nemajetkovej ujmy). Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný. So zreteľom na citované ustanovenie § 4 zákona č. 58/1969 Zb. uvedený predpoklad je splnený len vtedy, ak príslušné rozhodnutie bolo zrušené alebo zmenené; dovtedy nemožno nárok na náhradu škody uplatniť. Zákonnosť rozhodnutia nie je teda možné riešiť v konaní o náhradu škody ako predbežnú otázku. V súvislosti s uznesením o vznesení obvinenia, ktoré je predbežne vykonateľné, prichádza do úvahy - ako výnimka z ustanovenia § 4 ods. 1 - aplikácia ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 58/1969 Zb. K uplatneniu práva na náhradu škody spôsobenej takýmto uznesením môže dôjsť aj v prípade, že došlo k oslobodeniu spod obžaloby takto obvinenej a následne obžalovanej osoby. Judikatúra (porovnaj napr. R č. 35/1991) ustálila, že oslobodenie spod obžaloby z hľadiska ustanovenia § 4 zákona č. 58/1969 Zb. má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia (pozri uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1 R./XX/XXXX zo dňa 30.09.2009).

53. Podľa § 5 ods. 2 písm. a) a b) zákona č. 58/1969 Zb. o náhrade škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nemá právo na náhradu škody ten, kto si väzbu zaviniť sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu pre obavy, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia; ani ten, kto bol spod obžaloby oslobodený alebo proti komu bolo trestné stíhanie zastavené len preto, že nie je za spáchaný trestný čin trestne zodpovedný alebo že mu bola udelená milosť alebo že trestný čin bol amnestovaný. So zreteľom aj na systematický a na analogické použitie uvedených ustanovení na riešenie právnu, je treba uzavrieť, že z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu má ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia; takéto právo by nemal iba vtedy, ak by si vznesenie obvinenia zaviniť sám, bol spod obžaloby oslobodený len pre to, že nie je za trestný čin trestne zodpovedný, resp. že mu bola udelená milosť alebo že trestný čin bol amnestovaný.

54. Žalobca v konaní sp. zn. 5T/3/2005 bol oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že skutok uvedený v skutkovej vete obžaloby spáchal (§ 226 písm. c/ Trestného poriadku - zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov). Základ nároku uplatneného v tejto právnej veci je možno teda posúdiť podľa ustanovenia § 1 až § 4 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s čl. 5 ods. 5 Dohovoru. Tento zákon v spojení s úpravou náhrady nemajetkovej ujmy (odškodnenia) pri neoprávnenom odňatí osobnej slobody v zmysle čl. 5 Dohovoru sledoval, aby majetková ako aj nemajetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe bola odčinená. Keďže proti žalobcovi bolo vznesené obvinenie a bol vzatý do väzby (bola mu odňatá osobná sloboda), vznikol mu podľa názoru súdu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do jeho práva na ochranu osobnosti, nakoľko sa ukázalo vznesené obvinenie nesprávnym, nezákonným a trestné konanie sa skončilo tak, že sa na žalobcu treba pozerať ako na nevinného.

55. Pokiaľ ide o vznesenú námietku žalovanej ohľadne premlčania nároku žalobcu na náhradu škody, súd dáva do pozornosti, že žalobca si v predmetnom prípade uplatnil na súde nárok na náhradu nemajetkovej ujmy.

56. Zákon č. 58/1969 Zb. v § 22 upravuje len plynutie premlčacej doby pri uplatnení práva na náhradu škody, preto súd v dôsledku neexistencie špeciálnej právnej úpravy použil pre počítanie plynutia premlčacej doby nároku na náhradu nemajetkovej ujmy všeobecnú právnu úpravu premlčania v zmysle § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka.

57. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

58. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie.

59. Podľa § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. ak je potrebné nárok predbežne prerokovať na ústrednom orgáne (§ 9 ods. 1), premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie.

60. V zmysle citovaných zákonných ustanovení, žalobca mohol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka uplatniť dňom nasledujúcim po právoplatnom skončení trestného konania, t. j. deň nasledujúci po doručení uznesenia Najvyššieho súdu SR č. k. XTo/XX/XXXX-XXXX zo dňa 25.01.2012, ktorým bolo odvolanie prokurátora proti oslobodzujúcemu rozsudku zamietnuté. Žalobcovi bolo uznesenie doručené dňa 25.04.2012 (č.l. 2730 trestného spisu), a teda premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy mu začala plynúť dňa 26.04.2012.

61. V zmysle § 112 Občianskeho zákonníka v spojení s § 9 ods. 1 a § 22 ods. 3 zákona č. 58/1969 Zb. bolo potrebné nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vopred prerokovať s ústredným orgánom (Ministerstvo spravodlivosti SR). Premlčacia doba odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však po dobu šiestich mesiacov, neplynie. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody bola Ministerstvu spravodlivosti doručená dňa 08.08.2012, oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku bolo vyhotovené dňa 04.02.2013 a zástupcovi žalobcu doručené dňa 08.02.2013. Predbežné prerokovanie trvalo celkovo od 08.08.2012 do 08.02.2013, t. j. 6 mesiacov. Od začiatku plynutia premlčacej doby (26.04.2012) do podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku (08.08.2012) uplynulo 3 mesiace a 13 dní, t. j. 104 dní. Počas predbežného prerokovania nároku premlčacia doba spočívala a začala plynúť ďalej deň nasledujúci po doručení oznámenia o výsledku predbežného prerokovania žalobcovi, t. j. dňa 09.08.2013. Od tohto dátumu (09.08.2013) do uplynutia 3-ročnej premlčacej doby zostalo celkovo 991 dní (3 roky x 365 dní = 1095 dní; 1095 dní - 104 dni = 991 dní). Premlčacia doba uplatneného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy podľa uvedeného výpočtu uplynula dňa 29.10.2015. Žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy na súde dňa 23.09.2015. Na základe uvedeného mal súd za to, že žaloba bola podaná na súde včas.

62. Žalovaná vo vyjadreniach poukazovala na tú skutočnosť, že jednotlivé tituly odškodnenia je potrebné z hľadiska zákonných predpokladov posudzovať výlučne každý samostatne, pričom v takýchto prípadoch má žalobca jasne špecifikovať výšku nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť v priamej a bezprostrednej príčinnej súvislosti, s tým - ktorým označeným titulom (uznesením o vznesení obvinenia, resp. rozhodnutím o vzatí do väzby). Je nevyhnutné, aby si súd v konaní o náhradu škody ujasnil predmet konania, resp. výšku požadovanej nemajetkovej ujmy samostatne vo vzťahu ku každému jednému označenému titulu. Je teda podľa žalovanej potrebné označiť jasný a zrejmy titul, ktorý je v priamej a jedinej príčinnej súvislosti s určitou časťou uplatnenej nemajetkovej ujmy.

63. Žalobca k námietkam žalovanej uviedol, že žiada odškodnenie za stratu cti, dôstojnosti, profesionálnej kariéry a súkromného života a vlastného zdravia. Uvedené zásahy do osobnostných práv žalobcu boli podľa neho spôsobené nezákonným trestným stíhaním za zločin vraždy. Vznik objektívnej zodpovednosti štátu za vznik nemajetkovej ujmy predpokladá existenciu príčinnej súvislosti medzi vydaným nezákonným rozhodnutím a vznikom nemajetkovej ujmy. Nemajetková ujmy predstavuje zásah do inej ako majetkovej sféry poškodeného a môže tak predstavovať rôzne negatívne následky do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší súkromný a pracovný život, rodinné vzťahy, spoločenské postavenie a pod. Zákon pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy výslovne nestanovuje žiadne kritériá, a tým ponecháva voľnú úvahu súdu, aby s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu sám vymedzil skutočnosti významné pre určenie výšky náhrady, ktoré však musia byť založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a musia vychádzať zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného na zisťovanie konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach spoločenského života dotknutej osoby (rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Co/175/2012). Žalobca mal za to, že tieto skutočnosti v žalobe dostatočne podložil listinnými dôkazmi.

64. Pokiaľ ide o uplatnený nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, súd dospel k záveru, že zákon č. 58/1969 Zb. neupravuje možnosť uplatniť si v rámci zodpovednosti štátu na náhradu škody za nezákonné rozhodnutie nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, avšak pokiaľ bola v súvislosti s nezákonným rozhodnutím poškodenému odňatá sloboda, je možné priznať poškodenému odškodnenie v zmysle § 5 ods. 5 Dohovoru.

65. V zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb., nárok na náhradu škody nemožno uplatniť, dokiaľ právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, pre nezákonnosť nezrušil príslušný orgán. Rozhodnutím tohto orgánu je súd rozhodujúci o náhrade škody viazaný. Judikatúra ustálila, že oslobodenie spod obžaloby z hľadiska ustanovenia § 4 zákona č. 58/1969 Zb. má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia. Súd poukazuje na rozhodnutie NS SR č.k. 4 MCdo 15/2009, v zmysle ktorého nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zák. č. 514/2003 Z.z. účinného od 1. júla 2004 a rovnako aj podľa predtým platného zákona č. 58/1969 Zb. účinného do 30. júna 2004. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za

škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, alebo oslobodeniu spod obžaloby treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan (fyzická osoba) čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

66. Súd mal v predmetnom konaní listinnými dôkazmi predloženými žalobcom ako aj z pripojeného trestného spisu sp.zn. 5T/3/2005 preukázané, že uznesením vyšetrovateľa KÚV PZ v Banskej Bystrici, ČVS: C.-XX/OVVK-XXXX zo dňa 13.08.2002 bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 TZ (zákon č. 140/1961 Zb.) a následne dňa 13.08.2002 o 08.25 hod. bol vydaný príkaz na umiestnenie osoby do cely č. ČVS: KUV-XX/OVVK-XXXX. Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. Tp XX/XX zo dňa 14.08.2002 vzal obvineného (žalobcu) do väzby. Väzba začala plynúť dňa 13.08.2002 o 8,25 hod. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č. k. XTpo XX/XX zo dňa 18.09.2003 rozhodol o prepustení obvineného (žalobcu) z väzby na slobodu a dňa 10.03.2005 Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici č. k. Kv XX/XX-XXX podala proti žalobcovi (obvinenému) obžalobu pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 5T/3/2005-2698 zo dňa 23.09.2010 bol obžalovaný (žalobca) oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný Krajská prokuratúra v Banskej Bystrici podala proti rozsudku dňa 22.06.2011 odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyššieho súdu SR uznesením č. k. XTo/XX/XXXX-2728 zo dňa 25.01.2012, ktorým podané odvolanie prokurátora zamietol. Z uvedeného je preto s poukazom na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR (viď rozhodnutie NS SR č.k. 4 M. XX/XXXX, uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo/XX/XXXX zo dňa 30.09.2009, R č. 35/1991) zrejme, že trestné stíhanie vedené proti žalobcovi vzhľadom na oslobodzujúci rozsudok súdu bolo nezákonné, a teda v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. v spojení s článkom 5 ods. 5 Dohovoru vznikol žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov činných v trestnom konaní a súdu (uznesenie sp. zn. ČVS: KUV-41/OVVK-2002 zo dňa 13.08.2002 o vznesení obvinenia za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 zákon č. 140/1961 Zb., uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. Tp XX/XX zo dňa 14.08.2002 o vzatí obvineného (žalobcu) do väzby).

67. Žalobca uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnil tým, že v dôsledku nezákonného trestného stíhania bol poškodený na svojich osobnostných právach, konkrétne poukázal na stratu cti, dôstojnosti, profesionálnej kariéry a súkromného života a vlastného zdravia. Na pojednávaní dňa 14.09.2018 žalobca poukázal na to, že sa v dôsledku proti nemu vedenému trestnému stíhaniu rozviedol, po prepustení z väzby si ho ľudia prezerali, odcudzovali ho a necítil sa dobre v meste ani vo svojom okolí. Je toho názoru, že kvôli tomu, čo prežil, psychicky ako aj zdravotne ochorel. Následkom bola operácia, ktorú podstúpil a napokon bol uznaný za invalidného. Poberá v súčasnosti plný invalidný dôchodok 530,-eur. Vo svojom okolí stratil svojich kamarátov, zostala pri ňom iba jeho rodina. Tým, že sa žalobca stal invalidným dôchodcom s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 70 % nemohol už viac pracovať.

68. Pokiaľ ide o manželstvo žalobcu s Z. Y., k dôvodom jeho rozvratu sa nechcel vyjadrovať. Uviedol len toľko, že po prepustení z väzby ešte nejaký čas spolu žili, ale ich spolužitie bolo iné. Narodila sa im dcéra, o ktorú mala manželka (matka) strach, pretože žalobca je jej otec. Ako dôvod podania návrhu na rozvod manželstva manželka uviedla citové ochladenie z jej strany, preto žalobca s rozvodom súhlasil a nerobil jej žiadne problémy. Pokiaľ ide o jeho vzťah s dcérou, bývalá manželka žalobcovi nebráni v stretávaní sa s dcérou, táto k nemu prichádza podľa predchádzajúcej vzájomnej dohody. Avšak poukázal na to, že je rozdiel stráviť s dcérou len obmedzený čas po dohode s jej matkou ako vídať ju dennodenne.

69. Pokiaľ ide o vyjadrenie žalobcu k príčinnej súvislosti medzi svojím nepriaznivým zdravotným stavom a ochorením v nadväznosti na predchádzajúce trestné stíhanie, žalobca uviedol, že vidím súvislosť medzi trestným stíhaním a onemocnením. V súčasnosti sa lieči na nádor mozgu. V minulosti podstúpil operačné odstránenie nádoru v Bratislave - neurochirurgická kliniku. V nemocnici mu vysvetľovali, že spúšťačom ochorenia bolo psychické problémy a stres, iným spôsobom nevedel preukázať súvislosť medzi trestným stíhaním a nádorom mozgu. Musel užívať mnoho liekov a údaje z oslabenej imunity dostal aj cukrovku. Na záver uviedol, že nežije rovnakým spôsobom života ako pred vznesením obvinenia. Keď poplatí všetky mesačné výdavky na živobytie, zostane mu len minimálna suma. Dlhotrvajúce trestné konanie, počas ktorého bol žalobca aj vo väzbe, je dosť závažnou ujmom, ktoré závažným spôsobom zasiahlo žalobcovi do jeho súkromného ako aj profesionálneho života a závažne poškodil jeho celkové spoločenské uplatnenie.

70. Podľa názoru žalovanej, žalobca svoje tvrdenie ohľadom uvedených následkov či už v rodinnom, pracovnom, ako aj v spoločenskom živote nijakým spôsobom nepreukázal. Poukázala na to, že okrem povinnosti tvrdenia, žalobcu zaťažuje v tomto konaní aj dôkazné bremeno. Všeobecné tvrdenia žalobcu sú podľa žalovanej v rozpore jednak s predloženými listinnými dôkazmi ako aj s oznámeniami súdu ohľadne rozvodového konania. Žalobca nepreukázal negatívny dopad v rodinných vzťahoch. Sám uviedol, že s dcérou sa stretáva a má s ňou dobrý vzťah. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že absentuje príčinná súvislosť medzi tvrdeniami žalobcu ohľadne rozpadu manželstva a trestným stíhaním, resp. jeho obmedzením na jeho osobnej slobode. Rovnako žalobca nepredložil nijaký relevantný dôkaz, ktorý by preukazoval príčinnú súvislosť medzi ochorením, ktoré mu bolo diagnostikované v roku 2007 a trestným stíhaním, resp. vykonaním väzby. Na základe uvedeného podľa názoru žalovanej neuniesol dôkaz. bremeno ohľadne ním tvrdenej ujmy a už vôbec neuniesol dôkazné bremeno ohľadne požadovanej výšky ohľadne nemajetkovej ujmy.

71. Žalobca nesúhlasil s tvrdením žalovanej ohľadne neunesenia dôkazného bremena. Rozvodový spis bol pripojený a žalobca sa jednoznačne vyjadril, čo bolo príčinou rozvratu manželstva v tomto konaní. Pokiaľ ide o stratu zamestnania, žalobca predložil listinný dôkaz, ktorý preukazuje, že bol s okamžitou platnosťou prepustený so služobného pomeru bezprostredne po začatí trestného konania, vznesení obvinenia a zatiaľ do väzby. Pokiaľ ide o stratu cti, dôstojnosti a spoločenského uplatnenia, žalobca sa jednoznačne vyjadril, že v spoločnosti v meste L. a v blízkom okolí pre uvedené trestné stíhanie už viac požíval dobrú povesť, v dôsledku čoho ho ľudia odcudzovali.

72. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

73. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

74. Súd mal zo žaloby, jednotlivých vyjadrení žalobcu ako aj ním predložených listinných dôkazov preukázané, že bezprostredne po vznesení obvinenia (uznesenie ČVS: KUV-XX/OVK-XXXX zo dňa 13.08.2012) a zatiaľ obvineného do väzby (uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. Tp/XX/XXXX zo dňa 14.08.2002) bol žalobca dňa 16.09.2002 prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru v zmysle § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. za zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti. Z uvedeného je preto podľa súdu zrejmé, že k strate zamestnania u žalobcu došlo v priamej príčinnej súvislosti s trestným stíhaním vedeným voči žalobcovi, ktoré sa ukázalo ako nezákonné. Možno dôvodne predpokladať, že bez obvinenia žalobcu zo spáchania trestného činu vraždy a jeho vzatia do väzby by k jeho prepusteniu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru nedošlo, a teda mal súd za to, že žalobca dostatočným spôsobom preukázal vznik nemajetkovej ujmy v dôsledku porušenia práva na ochranu osobnosti v pracovnej sfére života žalobcu. Keďže trestné konanie voči žalobcovi (ako obvinenému a následne obžalovanému) trvalo 10 rokov, počas ktorých došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, možnosť opätovného prijatia do služobného pomeru príslušníka Policajného zboru po právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku nebola možná. Preto súd z dôvodu porušenia práva žalobcu na ochranu osobnosti v pracovnoprávnej oblasti mu priznal nemajetkovú ujmu vo výške 12.000,-eur, ktorú považoval za primerané odškodné.

75. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu neoprávneného zásahu do jeho súkromia, spoločenského života a dobrého mena, súd nemal preukázané, že trestné konanie vedené voči žalobcovi by malo vplyv na jeho vnímanie osoby žalobcu v spoločnosti. Žalobca nijakým spôsobom nepreukázal, že bol nezákonným trestným stíhaním poškodený v spoločenskom živote, ani to, že by sa mu ľudia, s ktorými bol v kamarátskom vzťahu, po jeho návrate z väzby vyhýbali. Uvedené skutočnosti žalobca síce opakovane tvrdil, avšak uvedené tvrdenia nepreukázal listinnými dôkazmi ani výsluchom svedkov, ktorí by uvedené skutočnosti hodnoverne a právne relevantným spôsobom dosvedčili.

76. Žalobca žiadal náhradu nemajetkovej ujmy aj z dôvodu neoprávneného zásahu do jeho rodinného života s tvrdením, že dôsledkom trestného stíhania bol aj rozpad jeho manželstva. Žalobca však vo vyjadreniach ani na pojednávaní príčiny rozvratu manželstva bližšie nešpecifikoval. Súd mal z pripojeného spisu sp. zn. 5C/79/2009 preukázané, že žalobca uzavrel manželstvo s Z. Y. dňa XX.XX.XXXX, t. j. v čase, keď ešte trestné stíhanie voči nemu nebolo ukončené, ale už bol prepustený

z väzby na slobodu. Z rozvodového spisu vyplýva, že dôvodom rozvratu manželstva bolo citové ochladenie manželky voči jeho osobe. Preto súd nemal preukázané, že prvotnou príčinou rozvratu manželstva bolo trestné stíhanie žalobcu.

77. Žalobca tvrdil, že dlhodobý stres bol u neho aj spúšťačom onkologického onemocnenia. V tomto smere však nepredložil žiaden hodnoverný dôkaz, napr. lekársky posudok, že je daná príčinná súvislosť medzi jeho zdravotným stavom a prebiehajúcim trestným stíhaním.

78. Keďže žalobca v konaní dostatočne preukázal len vznik nemajetkovej ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do jeho pracovného a čiastočne spoločenského života, súd mu priznal odškodné vo výške 12.000,-eur. Pre nepreukázanie ostatných následkov, ktoré mali súvisieť s jeho trestným stíhaním súd žalobu v sume presahujúcej priznané odškodné zamietol.

79. Podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

80. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta a ods. 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

81. Podľa § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

82. Podľa § 10c Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

83. Žalobca predbežne prejednal svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy u žalovanej s tým, že žalovaná mu v oznámení o výsledku predbežného prerokovania nároku zo dňa 04.02.2013 oznámila, že jeho žiadosť posúdila ako nedôvodnú. Predmetné oznámenie bolo žalobcovi doručené dňa 08.02.2013, a teda v zmysle s ustanovením § 16 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade priznania nemajetkovej ujmy vznikol žalobcovi aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania a tým, že lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody. Keďže súd mal za to, že žalobcovi prináleží právo na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 12.000,-eur, priznal žalobcovi aj právo na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,75 % ročne zo sumy 12.000,-eur od 09.02.2013 do zaplatenia, nakoľko dňom nasledujúcim po oznámení žalovanej, že neuspokojí nárok žalobcu, sa žalovaná dostala do omeškania v zmysle § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Výšku úroku z omeškania súd určil v súlade s § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

84. Podľa § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

85. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

86. Keďže žalobca mal v konaní úspech len čiastočný, súd určil mieru úspechu strán sporu v pomere 63,16 : 36,84, a teda čistý úspech žalobcu v spore činí 26,32 %. Preto súd v súlade s § 255 ods. 2 CSP priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 26,32 %. Po právoplatnosti rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania, súd v súlade s § 262 ods. 2 CSP rozhodne o výške náhrady trov konania.

87. Podľa § 232 ods. 2 a 3 CSP, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

88. Podľa § 217 ods. 1 CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd v Lučenci, Dr. Herza č. 14, písomne, v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každá strana v spore dostala jeden rovnopis. Ak strana nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie ja jej trovy.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,
- c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo
- d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.